

- Vključevanje ranljivih družbenih skupin v lokalne energetske projekte – od ideje do prakse

Domen Bančič,
IRI UL

SOCIAL NRG

Projekt SOCIALNRG je prejel sredstva Evropske unije iz programa LIFE na podlagi sporazuma o dodelitvi sredstev št. 101167579.

11. NACIONALNA KONFERENCA
O TRAJNOSTNEM UPRAVLJANJU
Z VIRI SKUPNOSTI

Vključevanje ranljivih družbenih skupin v lokalne energetske projekte: Od ideje do prakse

Domen Bančič, IRI UL

Ljubljana, SI
09 SEP 2026

IRI UL
Institute for Innovation and Development
OF UNIVERSITY OF LJUBLJANA

Projektni konzorcij

Strokovna znanja na področjih:

- ✎ Socialnih in zadružnih stanovanj
- ✎ Energetskih skupnosti
- ✎ Facilitacije soustvarjanja in sodelovanja
- ✎ Energetske revščine

RESCOOP.EU

INNOVACOOP
Sviluppo cooperativo

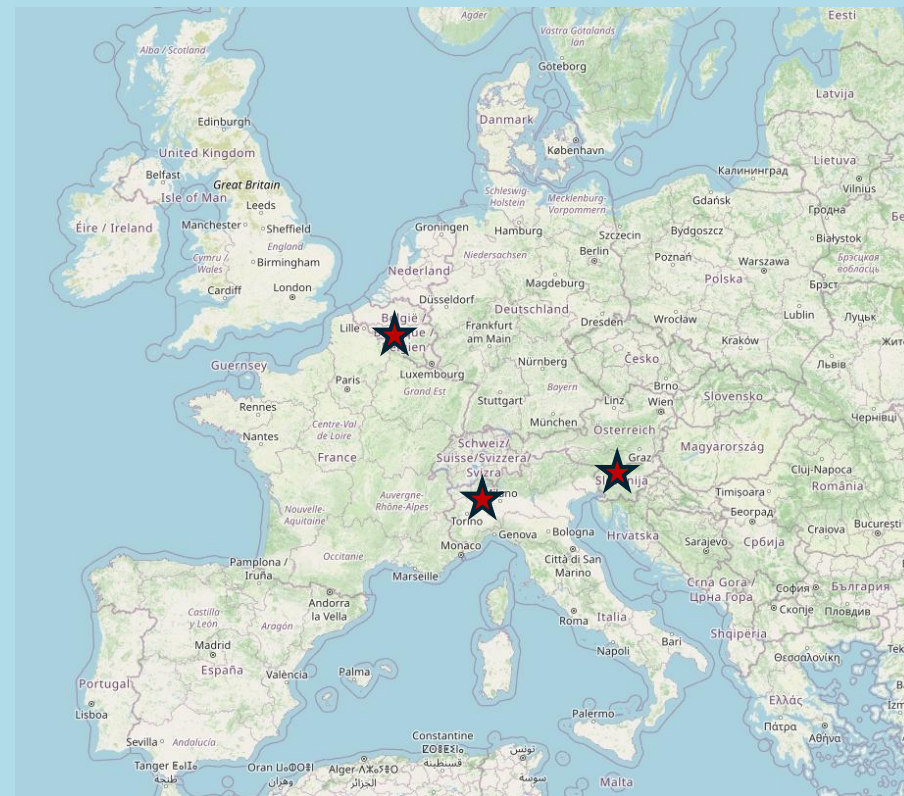
Projekt **SOCIALNRG**

Skupnostna energija in energetska ranljivost

Tri pilotne lokacije

- Italija (Milano) – stanovanjska zadruga
- Belgija (Mechelen) – soseska
- Slovenija (Ravne na Koroškem) – večstanovanjska zgradba

Preizkušanje različnih pristopov k vključevanju ranljivih družbenih skupin v skupnostne energetske projekte.

Ključni izzivi in motivi projekta

- Stopnja energetske revščine po Evropi ostaja visoka.
- Vplivi podnebnih sprememb se stopnjujejo.
- Nasprotovanje energetskega prehodu ter tveganje zapostavljanja socialnih in okoljskih politik.
- Potrebni so novi modeli, partnerstva in gradiva za krepitev zmogljivosti, ki spodbujajo vključujoče energetske skupnosti.
- Potrebni so novi načini za krepitev socialne povezanosti in sodelovanja.
- Potrebno je pravično in vključujoče izvajanje energetske in podnebne politik.

CILJ

»Ustvariti trajne energetske skupnosti za 460 družin s povezovanjem ponudnikov socialnih in zadružnih stanovanj v Belgiji, Italiji in Sloveniji ter tako podpreti prebivalce z nizkimi dohodki ob naraščajočih stroških energije.«

Pilotni projekti

Poudarek na vključevanju stanovalcev:
proces sooblikovanja (vprašalniki, intervjuji, fokusne skupine, delavnice)

Lokalni svetovalni odbori: vključevanje lokalnih deležnikov

Načrti za prenos v druga nacionalna in regionalna okolja

BELGIJA

Mechelen

(ogrevanje soseske)

ITALIJA

Milano

(zadružna stanovanja)

SLOVENIJA

Ravne na Koroškem

(večstanovanjska stavba)

Vključevanje socialno šibkih gospodinjstev

Metode in pristopi SOCIALNRG

Stik preko različnih kanalov: upravnika, od vrat do vrat, telefon, e-pošta, oglasne deske, itd.

Preko zaupanja vrednih posrednikov: upravnik, predstavniki stanovalcev, socialne službe, lokalne skupnosti (npr. zadruga), specializirane organizacije (energetska revščina), ...

Vzpostavljanje in postopno poglobljanje odnosa: vprašalniki → intervjuji → fokusne skupine → delavnice soustvarjanja → aktivnosti na ravni skupnosti.

Neformalni in dostopni formati: skupnostna srečanja, kava/druženje, obiski na domu, prilagoditev terminov, prilagoditev formata (srečanja s posamezniki vs. skupinsko).

Vztrajnost: reden in ponavljajoč kontakt, tudi z gospodinjstvi, ki se sprva niso odzvala.

Od potreb do ukrepov: vsebine delavnic in rešitve, ki izhajajo iz dejanskih prioritet stanovalcev (npr. kolesarnica, sušilnica, tutorji rabe energije, skupnostni prostori, ...).

Vključevanje socialno šibkih gospodinjstev

Ključni izzivi SOCIALNRG

Veliko aktivnosti $\neq$ veliko aktivne udeležbe in dejanskega soustvarjanja.

Nizka motivacija za **dolgoročnejše sodelovanje**, tudi po izraženem začetnem interesu.

Težko dosegljiva ciljna skupina: potreba po večkratnih kontaktih in zaupanja vrednih posrednikih.

Energija običajno ni prva prioriteta: splošna finančna negotovost, zdravje, družinske stiske, migracijski/statusni problemi in drugi vsakodnevni pritiski so veliko bolj neposredni in neizbežni.

Energetska revščina se pogosto ne prepozna kot taka: ljudje probleme opisujejo skozi mraz, vlago, račune, udobje ali splošno življenjsko stisko.

Heterogeni lokalni konteksti: starost, socialna struktura, jezik, tip najema in organiziranost skupnosti zahtevajo različne pristope.

Omejeno zaupanje in šibke skupnostne vezi, zlasti tam, kjer prej ni bilo strukturiranega dialoga med stanovalci in lastniki/upravljavci.

Pravičen energetski prehod je več kot tehnologija

Energijo uporabljajo ljudje – ne stavbe. Tehnične rešitve same po sebi ne zagotavljajo vključujočega prehoda.

Najbolj ranljiva gospodinjstva so pogosto najtežje dosegljiva. Čas, finančne stiske, zdravje, skrb za bližnje in druge življenjske okoliščine omejujejo možnost aktivnega sodelovanja.

Od ranljivih gospodinjstev **ne moremo pričakovati, da bodo sama nosila breme participacije.** Soustvarjanje in soupravljanje zahtevata čas, znanje, zaupanje in podporo.

Potrebna je proaktivna sistemska podpora. Stanovanjske organizacije, občine, socialne službe, energetske skupnosti in drugi akterji na nacionalnem in lokalnem nivoju morajo aktivno odpirati poti za sodelovanje.

Vključevanje je kolektivna odgovornost. Institucije in lokalne skupnosti morajo prevzeti del pobude, tveganja in organizacijskega bremena.

Cilj je oblikovati **rešitve okoli dejanskih potreb in zmožnosti** ranljivih gospodinjstev.

Pravičen prehod ne pomeni, da vsem ponudimo možnost sodelovanja – pomeni, da ustvarimo pogoje, v katerih lahko sodelujejo tudi tisti, ki tega brez podpore ne zmorejo.

